

Novela o autonomních vozidlech: krok k širšímu využití autonomních technologií na našich silnicích

Praha, 30. října 2024

Ministerstvo dopravy ve spolupráci se Sdružením automobilového průmyslu a Svazem dovozců automobilů připravilo novelu zákonů, která umožní maximální využití současných technických možností automobilů prodávaných v ČR a EU. Změna zákonů bude v listopadu předložena k projednání do Poslanecké sněmovny.

„Připravovanou novinkou chceme umožnit provoz schválených automatizovaných vozidel na území ČR, která svými technologiemi výrazně zvýší řidičský komfort a bezpečnost na našich silnicích,“ uvedl ministr dopravy Martin Kupka.

Automatizované vozidlo je takové, které díky pokročilým systémům a funkcím dokáže za stanovených podmínek jezdit autonomně, tedy bez zásahů řidiče. Typickými situacemi pro tento autonomní režim je například popojíždění v nízké rychlosti v kolonách nebo dálniční provoz. V momentě, kdy je aktivován autonomní režim, vozidlo nevyžaduje řidičovu pozornost, tedy funguje dle tzv. konceptu „nohy mimo pedály, ruce v klíně, oči mimo silnici, mozek v pohotovosti“. Tento režim představuje vyšší stupeň autonomie než částečná automatizace, kterou již řada vozidel na českém trhu nabízí, avšak při níž se řidič stále musí plně soustředit na řízení.

„Návrh nejenže přináší na české silnice nejmodernější technologie z oblasti autonomní mobility, ale současně dále rozvíjí konkurenceschopnost firem českého autoprůmyslu, které se vývoji a výrobě těchto technologií věnují,“ říká Zdeněk Petzl, výkonný ředitel Sdružení automobilového průmyslu.

Technologie, pro které je nyní připravován legislativní rámec, vycházejí z řidičům již dobře známých asistentů řízení jako jsou např. adaptivní tempomat nebo hlídání jízdních pruhů. Zatímco tito asistenti řidiče pouze podporují a nezodpovídají za řízení, systémy automatizovaného řízení tuto odpovědnost plně přebírají. Pro řidiče to znamená, že budou moci během jízdy na vybraných úsecích, zejména na dálnicích, řízení dočasně předat vozidlu a po tuto dobu se nemuset věnovat samotnému řízení.

„Česká republika umožní využívat již dostupné systémy nových vozidel obdobně, jako je to například v Německu. Velice vítáme, že Ministerstvo dopravy takto výrazně legislativně podpořilo nový technologický vývoj“ doplňuje Josef Pokorný, tajemník Svazu dovozců automobilů.

Podmínky pro převzetí řízení si vozidlo hlídá samo a na displeji vizuálně informuje řidiče, že je připraveno převzít kontrolu. Řidič se následně rozhodne, zda řízení vozidlu předá, což potvrdí například stisknutím tlačítka na volantu, nebo zda bude pokračovat v řízení sám. Pokud se rozhodne řízení nepředat, aktivní bezpečnostní a asistenční systémy, kterými je vozidlo vybaveno, jako například hlídání mrtvých úhlů, zůstanou nadále v činnosti.

„Hlavními přínosy automatizovaných vozidel a výhledově plně automatizovaných vozidel je zvýšení bezpečnosti provozu a jeho plynulosti,“ doplňuje Tereza Čížková z Odboru kosmických aktivit a nových technologií Ministerstva dopravy.

Jedná se o přirozenou technologickou evoluci, která vychází z přísných a bezpečných mezinárodních regulací. Vozidla, na která se tato právní úprava vztahuje, jsou schvalována podle celoevropsky platných homologačních předpisů. Aktuální novelizace upravuje především otázku odpovědnosti a povinností řidiče související s řízením vozidla v autonomním režimu.

„Návrhu předcházela podrobná diskuse se zástupci autoprůmyslu, pojišťoven i Policie ČR,“ zdůrazňuje ředitel Odboru agend řidičů Ministerstva dopravy Stanislav Dvořák.

Legislativní změna zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a zákona č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích konkrétně zahrnuje:

- Rozšíření definice „řidiče“ tak, aby řidičem byla i osoba, která předá řízení vozidlu a dohlíží na něj, i když vozidlo přímo neovládá;
- rezignaci na některé povinnosti řidiče související s ovládáním vozidla a dodržováním pravidel provozu na pozemních komunikacích při autonomní jízdě;
- přenos odpovědnosti z řidiče na vozidlo v mezích homologačních předpisů;
- novou povinnost řidiče převzít řízení na pokyn vozidla;
- uložení povinnosti řidiče zpřístupnit kontrolním orgánům přístup k vozidlu za účelem získání dat ze systému;
- rozšíření registru silničních vozidel o údaj, zda zapsané vozidlo bylo schváleno jako automatizované vozidlo dle přímo použitelného předpisu.

Vzhledem k důležitosti této legislativy, která přispěje k bezpečnějšímu a efektivnějšímu provozu na našich silnicích, věříme v aktivní podporu při schvalování těchto novel. Je na čase přijmout opatření, která umožní držet krok s moderními technologiemi a zajistí budoucnost českého automobilového průmyslu.

Sdružení automobilového průmyslu je dobrovolné sdružení společností zapojených do výrobního řetězce automobilového průmyslu České republiky. Sdružuje také subjekty aktivní ve výzkumu a vývoji, testování a certifikaci, vysoké školy a další poskytovatele služeb, kteří mají zájem aktivně přispívat k rozvoji českého automobilového průmyslu. Sdružení vytváří platformu pro jejich vzájemnou komunikaci a podporu společného cíle – zabezpečení trvalé konkurenceschopnosti sektoru.

Automobilový průmysl je nejvýznamnějším odvětvím zpracovatelského průmyslu České republiky, na jejím HDP se podílí téměř 10 procenty. Přímo zaměstnává zhruba 180 tisíc pracovníků, nepřímo, tedy včetně navazujících oborů, téměř 500 tisíc. V roce 2023 bylo v České republice vyrobeno 1 423 979 silničních vozidel všech typů, z nichž 1 397 816 představovaly osobní automobily. Více informací o českém automobilovém průmyslu najdete na www.autosap.cz
